

دوره دهم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۹۸/۱۰/۲

شماره چاپ ۱۷۴۳

شماره سابقه چاپ ۱۷۳۹

شماره ثبت ۶۹۹

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

گزارش دوفوریتی

شماره ۱۶/۷۸۶۲۹/ک

تاریخ ۱۳۹۸/۱۰/۲

گزارش کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها به مجلس شورای اسلامی
طرح دوفوریتی شفاف‌سازی منابع مالی تبلیغات و فعالیت‌های انتخاباتی با
اصلاح برخی مواد قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی (شماره ثبت ۶۹۹) که
جهت رسیدگی به این کمیسیون به‌عنوان اصلی ارجاع شده بود، در جلسه مورخ
۱۳۹۸/۱۰/۲ کمیسیون با حضور عضو شورای نگهبان، مسؤولان دستگاههای
اجرائی ذی‌ربط و کارشناسان مرکز پژوهش‌ها مورد رسیدگی قرار گرفت و با
اصلاحاتی به تصویب رسید.
اینک گزارش آن در اجرای ماده (۱۶۱) قانون آیین‌نامه داخلی به
مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.

رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراها

محمدجواد کولیوند

معاونت قوانین

طرح شفافیت و نظارت بر تأمین مالی فعالیت‌های انتخاباتی در انتخابات مجلس شورای اسلامی

ماده ۱- اصطلاحات و عبارات زیر در این قانون، در معانی ذیل

به کار می‌روند:

۱- تبلیغات: به مجموعه اقدامات نامزدهای انتخابات و یا نمایندگان آنها و سایر افراد- اعم از گفتاری، نوشتاری و رفتاری- به منظور تأثیرگذاری بر رأی‌دهندگان گفته می‌شود که با هدف رساندن پیام، خط مشی و برنامه نامزدها یا احزاب و گروههای سیاسی به مردم می‌باشد تا از این طریق آنها را به رأی‌دادن به نامزدهای مورد نظر یا جریان و گروه خاص ترغیب یا از رأی‌دادن به نامزدها و گروهها و جریانهای دیگر منصرف نمایند.

۲- فعالیت‌های انتخاباتی: به هرگونه فعالیت قانونی اطلاق می‌گردد که نامزدها، احزاب و گروههای سیاسی و طرفداران آنها در تبلیغات و یا امور مرتبط با انتخابات انجام می‌دهند.

۳- هزینه‌های انتخاباتی: هزینه‌هایی است که نامزدهای انتخابات و احزاب و گروههای سیاسی در انجام فعالیت‌های انتخاباتی و تبلیغات، صرف می‌کنند.

۴- تأمین مالی انتخابات: به مجموعه اقدامات و منابعی گفته می‌شود که جهت تأمین هزینه‌های انتخاباتی انجام و یا صرف می‌شود.

۵- سامانه مالی انتخابات: پایگاهی است که وزارت کشور به صورت الکترونیکی ایجاد و نامزدها و احزاب و گروههای سیاسی ملزم به ثبت

اطلاعات مالی خود مطابق قانون در این سامانه می‌باشند.

ماده ۲- هیچ شخص و یا نامزدی نمی‌تواند اقدام به دریافت یا پرداخت کمک مالی نقدی یا غیر نقدی جهت تامین منابع مالی فعالیت‌های انتخاباتی و هزینه‌کرد آن‌ها نماید، مگر به صورتی که در این قانون مقرر شده است.

ماده ۳- امکانات و منابع قانونی تامین مالی تبلیغات و فعالیت‌های انتخاباتی نامزدهای انتخابات، اعم از نقدی و غیرنقدی و مستقیم و غیرمستقیم منحصرأشامل موارد زیر است:

۱- اموال و دارایی شخصی نامزد؛

۲- کمک‌های احزاب و گروه‌های سیاسی؛

۳- کمک‌های اشخاص حقیقی ایرانی؛

۴- منابع و امکانات عمومی که مطابق این قانون و سایر قوانین مرتبط استفاده از آن برای انجام فعالیت‌ها و تبلیغات انتخاباتی مجاز است، از قبیل سالن‌های اجتماعات، جایگاه‌های نصب تبلیغات، مستندات تلویزیونی (صوتی و تصویری)؛

تبصره ۱- اشخاص حقوقی به جز احزاب و گروه‌های سیاسی، از هرگونه کمک به فعالیت‌های انتخاباتی تحت هرعنوانی به صورت مستقیم و غیرمستقیم ممنوع می‌باشند و اعم از اینکه به صورت کمک نقدی یا غیر نقدی باشد و یا اینکه اموال، خدمات یا دیگر امتیازات مستقیم و غیرمستقیم را به قیمتی کمتر از آنچه قیمت متعارف آن‌ها است، برای نامزدها و یا درجهت فعالیت‌های انتخاباتی و تبلیغات فراهم نمایند.

تبصره ۲- نامزدها و احزاب و گروه‌های سیاسی حق ندارند هیچ‌گونه کمک مادی و غیرمادی اشخاصی که دارای تابعیت غیرایرانی باشند و یا اشخاصی را که به یکی از جرائم اقتصادی محکوم و یا متهم به این جرائم

در مراجع ذی صلاح می‌باشند، را اعم از مستقیم و غیرمستقیم دریافت دارند.
ماده ۴- دریافت و پرداخت کمک مالی نقدی یا غیر نقدی برای
تأمین منابع مالی فعالیت‌های انتخاباتی باید شفاف بوده و هویت پرداخت
کننده و دریافت کننده آن به شرح ذیل معلوم باشد:

۱- پرداخت کننده:

شخص حقیقی: نام و نام خانوادگی، منبع تأمین وجوه نقدی یا
غیرنقدی پرداختی.
احزاب و گروه‌های سیاسی: عنوان حزب، شماره پروانه، نام و نام
خانوادگی دبیر حزب.

۲- دریافت کننده: نام و نام خانوادگی، تاریخ دریافت.

تبصره ۱- هرگونه پرداخت و کمک نقدی باید از طریق اسناد بانکی یا
به صورت الکترونیکی و از طریق شماره حساب موضوع ماده (۷) این قانون
انجام گیرد.

تبصره ۲- در صورت عدم رعایت الزامات و ضوابط مقرر درخصوص
وجوه پرداختی، نامزدها حق استفاده از آن را نداشته و باید وجوه دریافتی به
پرداخت کننده عودت داده شود.

در صورتی که پرداخت کننده کمک مشخص نباشد و یا اطلاعات
ارائه شده از سوی آنها بیانگر موارد فوق نبوده و یا اشتباه باشد، اموال مذکور
اعم از نقدی و غیرنقدی، در صورت شناسایی صاحب آن، به وی مسترد
می‌شود و در غیر این صورت، ضمن عدم پذیرش مال، اموال مزبور مشمول
احکام اموال مجهول‌المالک است.

تبصره ۳- اطلاعات مربوط به این ماده محرمانه بوده و انتشار آن
توسط هیأت‌های اجرائی و نظارت ممنوع می‌باشد.

ماده ۵- حداکثر هزینه هر نامزد انتخاباتی، در هر دوره انتخابات متناسب با هر حوزه انتخابیه، پراکندگی جمعیت و محدوده جغرافیایی و تعداد کرسی‌های هر حوزه با پیشنهاد وزارت کشور به تأیید هیأت مرکزی نظارت می‌رسد.

تبصره ۱- هزینه‌ها و مخارجی که با موافقت نامزدها یا ستاد انتخاباتی آنها توسط اشخاص حقیقی و یا احزاب و گروههای سیاسی صورت می‌گیرد، به‌عنوان هزینه‌ی نامزدها محاسبه می‌شود. مخارج احزاب و گروههای سیاسی در حوزه فعالیت‌های انتخاباتی از زمان شروع فرآیند انتخابات مشمول این حکم می‌باشد.

تبصره ۲- احزاب و گروههای سیاسی در محدوده مجاز تبلیغات انتخاباتی صرفاً با موافقت نامزدها مجاز به انجام تبلیغات برای آنها بوده و بدون کسب موافقت کتبی آنها حق انجام هیچ‌گونه تبلیغاتی را برای آنها ندارند.

تبصره ۳- انجام کلیه هزینه‌های انتخاباتی و تبلیغاتی و همچنین انجام کارها و یا فروش محصولات یا ارائه خدمات، که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم مربوط به انتخابات بوده و در قبال آن پول پرداخت می‌شود، بدون اخذ رضایت کتبی از نامزد یا حزب و یا نماینده مجاز امور مالی آنها و بدون پرداخت از طریق حساب مربوطه ممنوع است.

ماده ۶- هزینه‌های انتخاباتی هر داوطلب صرفاً شامل موارد زیر است:

- ۱- هزینه‌های مربوط به دایر کردن محل ستاد انتخابات اعم از اجاره‌بهای آن و هزینه‌های خدمات و حمل و نقل و سایر موارد مربوط به ستاد؛
- ۲- هزینه‌های برپایی تجمع عمومی مرتبط با اهداف انتخاباتی؛
- ۳- هزینه‌های تبلیغات مجاز؛

۴- هزینه و حق‌الزحمه عوامل اجرایی و کارشناسی ستادها در

فعالیت‌های انتخاباتی؛

تبصره- سایر هزینه‌ها و تعهدات به جز موارد موضوع این ماده، از جمله ارائه کمک و خدمات نقدی و غیرنقدی به افراد توسط نامزد یا از طرف سایر ممنوع و خرید و فروش رأی محسوب می‌شود. فرمانداری و بخشداری مربوطه مکلفند ضمن ارائه تذکر کتبی و انجام اقدامات لازم جهت جلوگیری از این اقدامات، مراتب را به مراجع قضائی صالح و هیأت‌های اجرایی و نظارت گزارش دهند.

نامزدها مکلفند از طریق ستادهای انتخاباتی خود، نحوه و نوع تبلیغات را مدیریت کرده و از تخلفات مقرر در قوانین جلوگیری نمایند.

ماده ۷- داوطلبان و یگان‌های سیاسی موظفند حسابی را جهت واریز، برداشت و هرگونه نقل و انتقال وجوه و منابع نقدی مربوط به هزینه‌های انتخاباتی، نزد یکی از بانک‌های دارای مجوز از بانک مرکزی، تعیین یا افتتاح و هنگام ثبت نام و یا درخواست مجوز توسط احزاب، شماره و مشخصات آن و گواهی بانک مربوطه را در این خصوص ارائه دهند.

در انتخابات دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی این تکلیف باید حداکثر تا پنج روز پس از ابلاغ این قانون انجام شود.

تبصره- بانک نگهدارنده این حساب مکلف است در ضمن برگزاری انتخابات و همچنین پس از آن اطلاعات مربوط به حساب‌های یاد شده را بنا به درخواست رسمی وزارت کشور و هیأت مرکزی نظارت جهت اقدامات قانونی لازم در اختیار این مراجع قرار دهد.

ماده ۸- همه داوطلبان و احزاب و گروه‌های سیاسی موظفند، علاوه بر اعلام شماره حساب، شخصی را به عنوان نماینده مالی، به همراه

مشخصات کامل آن به هنگام درخواست مجوز و یا ثبت نام حسب مورد به وزارت کشور، فرمانداری و یا بخشداری معرفی نمایند. تغییر نماینده مالی صرفاً با اعلام رسمی آن به مراجع مربوطه امکان پذیر است. کلیه هزینه‌های مربوط به احزاب و گروههای سیاسی و هزینه‌های مربوط به انتخابات توسط نامزدها باید از طریق نماینده مالی صورت گیرد.

در انتخابات دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی این تکلیف باید حداکثر تا پنج روز پس از ابلاغ این قانون انجام شود.

تبصره ۱- نماینده مالی می‌تواند یک شخص حقیقی و یا یک شخص حقوقی را، صلاحیت در حوزه امور مالی باشد. همچنین داوطلبان می‌توانند خود را به‌عنوان نماینده مالی معرفی نمایند. مسئولیت حسن اجرای وظایف نماینده مالی با نامزد و یا حزب و گروه سیاسی مربوطه است.

تبصره ۲- نماینده مالی مکلف است کلیه کمک‌ها و منابع تأمین مالی تبلیغات و فعالیت‌های انتخاباتی حزب و یا نامزد و هزینه‌ها و مخارج آنها را، ثبت و نگهداری نماید به نحوی که شامل مجموعه دریافت‌ها و مجموعه هزینه‌های تعهد شده یا انجام شده مربوط به انتخابات و یا سایر فعالیت‌های احزاب باشد.

تبصره ۳- وظایف و مسئولیت‌های نماینده مالی مطابق این قانون، نافی مسئولیت نامزدها و احزاب و گروههای سیاسی در خصوص اجرای این قانون و تضمین حسن اجرای وظایف نماینده مالی نیست.

ماده ۹- احزاب و گروههای سیاسی و داوطلبان شرکت در انتخابات موظفند تمامی مصارف و مخارج مرتبط با فعالیت‌های انتخاباتی و هزینه‌های تبلیغاتی خود و منابع تأمین مالی این هزینه‌ها و میزان کمک‌های مالی نقدی و غیرنقدی دریافتی را به نحو شفاف در سامانه مالی انتخابات ثبت نمایند، به گونه‌ای که از طریق کمیسیون ماده (۱۰) قانون

نحوه فعالیت احزاب و گروههای سیاسی مصوب ۱۳۹۵/۸/۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام و هیأت‌های اجرائی و نظارت حسب مورد قابل دسترس، حسابرسی و رسیدگی باشد.

مراجع مربوطه موظفند در صورت مشاهده موارد تخلف، گزارش آن را به مراجع دادگستری ارسال کنند.

تبصره - احکام مربوط به راه اندازی و به‌کارگیری سامانه مالی موضوع این قانون برای انتخابات دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی به بعد لازم‌الاجراء می‌باشد.

ماده ۱۰ - نمایندگان مالی نامزدها مکلفند، علاوه بر ارائه اسناد و مدارک لازم در طول دوره برگزاری انتخابات به مراجع ذی صلاح، گزارش مالی خود را که بیانگر مجموع منابع تأمین هزینه‌های انتخاباتی و تبلیغاتی به تفکیک موارد مذکور در ماده (۴) این قانون و همچنین تفصیل این منابع به صورت جزء به جزء مشتمل بر مشخصات کامل اشخاص و یا احزاب کمک کننده و همچنین امکاناتی که از محل منابع عمومی دریافت گردیده است و مصارف آنها باشد، همراه با اسناد مالی لازم در خصوص دریافت و هزینه از حساب معرفی شده، حداکثر یک ماه بعد از رأی‌گیری به وزارت کشور و هیأت مرکزی نظارت ارائه دهند.

ماده ۱۱ - تخلف از مفاد این قانون و انجام هرگونه هزینه تبلیغاتی و انتخاباتی برخلاف احکام آن جرم بوده و مرتکب به یکی از مجازات‌های تعزیری درجه ۶ به استثنای مجازات حبس محکوم می‌شود و در صورتی که نامزدهای انتخابات مرتکب این جرم شوند علاوه بر مجازات مقرر منجر به محرومیت آنها از نامزدی در کلیه انتخابات‌ها از یک تا دو دوره از سوی مراجع صالح قضائی می‌باشد. ۷